

Iuliu-Marius MORARIU

**PREOCUPĂRILE MEDICALE ALE LUI LEON DANIELLO,
REFLECTATE ÎN PAGINILE „BULETINULUI EUGENIC ȘI
BIOPOLITIC” (1927-1947)**

**The Medical Activity of Leon Daniello, reflected in the „Eugenic and
Biopolitic Review” (1927-1947)**

Iuliu-Marius MORARIU

Abstract: *Leon Daniello (1898-1970), the first pneumoftiziologist from Romania (became a professor in this domain in 1942 and the Director of the Romanian Institute for Pneumoftiziology from Cluj-Napoca in 1949), was a personality less highlighted by contemporary historiography. This is the reason why this paper analyses his medical and scientific activity from the Eugenic and biopolitic Review, published in Cluj-Napoca between 1927-1947, which represented an essential milestone for the Romanian eugenistic movement. His main concerns regarded the issue of tuberculosis on one hand (out of 17 studies published by him during the highlighted period, 11 are exclusively dedicated to this subject, while the other 6 make constant references to it), while also referring to other important social maladies from Transylvania on the other. This paper is the first biographical writing dedicated to Leon Daniello and his activity, bringing forward the image of one correspondent member of Romanian Academy.*

Key words: tuberculosis, social maladies, hygiene, medical culture.

Medicul și universitarul Leon Daniello este astăzi, în ciuda activității sale diverse și bogate, ce s-a răsfrânt atât asupra laturii academice a medicinei românești, cât și asupra sferei practice, insuficient valorificat de cercetarea științifică românească. Biografiile dedicate lui¹ sunt succinte și conțin, de cele mai multe ori, doar o trecere în revistă a principalelor repere biografice și a realizărilor în plan academic. Cât privește interviurile realizate de către diferiți jurnaliști sau cercetători cu soția lui,² ele insistă cu precădere asupra relației ei

---

¹ Iată câteva dintre cele mai importante lucrări ce conțin biografia și uneori și bibliografia lui: Florea Marin, *Vieți dedicate omului. Personalități medicale clujene*, volum 6, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1997, pp. 97-134; G. Petrescu, „Profesorul Leon Daniello (1898-1970). Evocare postumă la 35 de ani”, în *Clujul medical*, an LXXX, număr 1, 2007, pp. 208-209; Traian Pavelea, *Nășăudul. Repere istorice și culturale*, Bistrița, Editura George Coșbuc, 2001, pp. 199-201; Ionela Alis Seni, Ioan Seni, „140 de ani de la înființarea Academiei Române. Academicienii nășăudeni și spiritul cărturăresc nășăudean”, în *Transilvania*, an XXXIV (CXXXIX), număr 3, 2006, pp. 43-53; Gheorghe Pleș, „Personalități formate în Colegiul Național „George Coșbuc” din Nășăud, membri ai Academiei Române”, în Dorel Coc (coordonator), *Monografia Colegiului Național „George Coșbuc” din Nășăud la 150 ani de istorie (1863-2013)*, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 2013, pp. 504-506; Teodor Tanco, *Academia Română (1866-2006). Academicienii nășăudeni și bistrițeni*, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 2006, pp. 82-84; Virgiliu Moisescu, „In memoriam: Prof. dr. doc. Leon Daniello”, în *Clujul medical*, an LXIII, număr 3, 1970, pp. 461-463.

² Cf. Anca Sîrghie, „Gura Râului ca spatium blagianum”, în *Transilvania*, an XXXIII (CXXXVIII), număr 6, 2005, pp. 5-9. Cf. Lucian Blaga, „Inedit. Crâmpoie de scrisori”, în *Viața medicală*, număr 29, 19 iulie 2002, p. 7. Cf. Marta Petreu, „Conversații cu... Dorli Blaga”, în

"The Medical Activity of Leon Daniello, reflected in the „Eugenic and Biopolitic Review” (1927-1947)", *Astra Salvensis*, III, 5, 2015, p. 116-123

cu filosoful Lucian Blaga, la fel ca și studiile care au în vedere relațiile filosofului cu această distinsă familie de intelectuali clujeni. La rândul lui, fondul Daniello din cadrul Bibliotecii Centrale Universitare³ este insuficient valorificat, iar opera lui teoretică, compusă din broșuri, volume, studii și articole, sau activitatea lui ca militant pentru idealurile astriste, sunt și ele aproape uitate astăzi.

De aceea, cercetarea de față își propune readucerea în atenție a unei personalități importante deopotrivă pentru localitatea Salva și zona Năsăudului, de unde se originează el, cât și pentru lumea medicală românească, și prezentarea operei publicate în paginile *Buletinului eugenic și biopolitic*, o revistă importantă, care a fost dătătoare de ton pentru mișcarea eugenistică românească și căreia autorul i-a fost colaborator încă de la începuturile sale, alături de alți medici de seamă ai vremii precum Tiberiu Spârchez,⁵ Iuliu Hațeganu, sau de personalități culturale precum Ioan Moldovan⁶ sau Alexandru Vaida Voevod.⁷

Înainte de a vorbi însă despre cele 17 studii publicate aici de-a lungul celor două decenii de activitate ale revistei, vom încerca să creionăm și noi, pe scurt, biobibliografia lui.

Apostrof, an XII, număr 11 (150), 2002, p. 4-5; Ovidiu Pecican, „Conversații cu Elena Daniello”, în *Apostrof*, an XXII, număr 7 (254), 2011;

³ Fond ce conține manuscrise ale lui Lucian Blaga și Sextil Pușcariu, cel dintâi apropiat al familiei, iar cel din urmă rudă a soției academicianului. Cf. ***, *Buletin informativ Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca*, număr 14, iulie-decembrie, 2011, p. 11.

⁴ Cf. Mihai-Adrian Panu, „Știință și ideologie. Revista „Buletin eugenic și biopolitic”, în Liviu Neagoe (editor), *Elite, națiune și societate în România modernă*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2012, pp. 81-82. Cf. Marius Turda, „To End the Degeneration of a Nation?: Debates on Eugenic Sterilization in Inter-war Romania”, în *Cambridge Journals of Medical History*, an 53, număr 1, 2009, p. 83.

⁵ Cf. Tiberiu Spârchez, „Dare de seamă despre activitatea secției medicale și biopolitice a „Astreii” desfășurată în decursul anilor 1926-27”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 1, număr 8-9, august-septembrie 1927, pp. 244-252.

⁶ Cf. I. Moldovan, „Combaterea alcoolismului”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 1, număr 8-9, august-septembrie 1927, p. 222; Idem, „Eugenia- igiena națiunii”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 1, număr 1, ianuarie 1927; Idem, „Necesitatea unui minister al vigoarei naționale”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 1, număr 12, decembrie, 1927. De altfel, el este unul dintre dătătorii de ton în ceea ce privește preocupările de eugenistică transilvăneană și chiar cea românească din perioada interbelică, prin lucrarea *Biopolitica*. Cf. Idem, *Biopolitica*, Cluj, 1926; Cf. Marius Turda, „The Nation as Object: Race, Blood, and Biopolitics in Interwar Romania”, în *Slavic Review*, an 66, număr 3, 2007, p. 413; Maria Bucur, *Eugenie și modernizare în România interbelică*, Iași, Editura Polirom, 2005.

⁷ Cf. Al. Vaida Voevod, „Teoriile Evoluției VII. Mutaționismul. Hugo de Vries”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 1, număr 8-9, august-septembrie 1927, pp. 189-210; V. P. „Al. Vaida-Voevod: Politica națională și capitalul biologic național”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 1, număr 5, mai 1927, pp. 155-156.

Leon Daniello s-a născut în data de 2 noiembrie a anului 1898 la Budapesta, fiind însă originar din Salva.⁸ În anul 1906, a început studiile primare la Năsăud, iar din anul 1910 va deveni elev al liceului de aici, pe care îl va absolvi în anul 1917 ca șef de promoție.⁹ Apoi, va începe să studieze medicina la Budapesta, însă studiile universitare le va finaliza la Cluj.¹⁰ Pe toată durata acestora, el va fi finanțat, asemenea multor tineri, de către Fondurile Grănicerești Năsăudene.¹¹ Ulterior, va continua pregătirea medicală, efectuând stagii de specializare la Viena, Paris, München¹² și Oslo.¹³ În anul 1927, va preda, ca *asistent étranger* la Lyon și va înființa primul dispensar antituberculos din țară,¹⁴ la Cluj.¹⁵ În anul 1928, el va susține teza de docență și va deveni membru corespondent al societății de pneumoftiziologie din Paris. În anul următor va primi titlul de docent, după care cariera lui universitară va avea un traseu ascendent, fiind presărată cu schimburi de experiență precum cel din Italia de nord (1931), participări la conferințe internaționale, în locații precum Hamburg, Oslo sau Tilson¹⁶ și o bogată activitate publicistică.¹⁷

---

⁸ Cercetătorii sunt de părere că originea sălăuană o datora mamei sale, Elena Pavelea (Traian Pavelea, *Năsăudul. Repere istorice și culturale*, p. 199; Gheorghe Pleș, „Personalități formate în Colegiul Național „George Coșbuc” din Năsăud, membri ai Academiei Române”, p. 505; Teodor Tanco, *Academia Română (1866-2006). Academicienii năsăudeni și bistrițeni*, p. 82).

⁹ Florea Marin, *Vieți dedicate omului. Personalități medicale clujene*, p. 97.

¹⁰ *Ibidem*, p. 97.

¹¹ Serviciul Județean Bistrița-Năsăud al Arhivelor Naționale (în continuare, se va cita: SJANBN, *Fond Administrația Fondurilor Grănicerești Năsăudene*, dosar 2372/1917-1922, f. 40. De altfel, această instituție va fi una dintre cele mai active în susținerea tinerilor români la studii în străinătate. Cf. Lazăr Ureche, *Fondurile grănicerești năsăudene (1851-1918)*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2001; *** *Regulamentele fondurilor școlastice și de stipendie din districtul Năsăudului*, Bistrița, Tipografia Carol Csallner, 1897; Cornel Sigmirean, „Fond et fondations du subsides pour le étudiants romains de Transylvanie a l'epoque moderne” în *Colloquia. Journal of Central European History*, an III-IV, număr 1-2, 1996-1997, pp. 184-202; Lucian Năstasă, *Itinerarii spre lumea savantă. Tineri din spațiul românesc la studii în străinătate (1864-1944)*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2006, pp. 273-274, pentru mai multe informații cu privire la activitatea acestei instituții.

¹² Ioan Seni, Ioana Alis Seni, „140 de ani de la înființarea Academiei Române. Academicienii năsăudeni și spiritul cărturăresc năsăudean”, p. 45.

¹³ Teodor Tanco, *Academia Română (1866-2006). Academicienii năsăudeni și bistrițeni*, p. 82.

¹⁴ Florea Marin, *Vieți dedicate omului. Personalități medicale clujene*, p. 97.

¹⁵ De altfel, academicianul se va preocupa foarte mult de cercetarea acestei boli și de găsierea unor metode care să contribuie la eradicarea ei, după cum vom vedea și din cercetarea materialelor pe care le publică în *Buletinul eugenic și biopolitic*. El însuși a fost, de altfel, bolnav de această maladie între anii 1921-1922, fapt ce l-a determinat să își întrerupă activitatea. Cf. Leon Daniello, „A fi medic”, în *Colocvii*, anul III, număr 3 (23), mai 1968, p. 21; Cf. Florea Marin, *Vieți dedicate omului. Personalități medicale clujene*, p. 97.

¹⁶ Traian Pavelea, *Năsăudul. Repere istorice și culturale*, p. 200.

¹⁷ Căci, ca autor, Leon Daniello a publicat peste 300 de lucrări în volume și reviste de specialitate din țară și străinătate și a susținut peste 200 de comunicări științifice. Cf. *Ibidem*, p. 200.

"The Medical Activity of Leon Daniello, reflected in the „Eugenic and Biopolitic Review” (1927-1947)", *Astra Salvensis*, III, 5, 2015, p. 116-123

În anul 1934, el se va căsători cu Elena Pușcariu, rudă cu marele Ilarion Pușcariu, iar în anul 1942 va deveni primul profesor titular al unei catedre de Ftiziologie din țară. Statutul de specialist în domeniu îi va fi confirmat și de cel de director al Institutului omonim, începând cu anul 1949.¹⁸ Activitatea lui prodigioasă va fi remarcată, recunoscută și premiată atât la nivel național, cât și internațional. Astfel, în anul 1963, va primi din partea Guvernului Republicii Populare Române de atunci ordinul Muncii Clasa 1 (prin decretul 700 din anul 1963),¹⁹ iar la data de 4 februarie 1965,²⁰ va deveni membru corespondent al Academiei Române, la propunerea președintelui acesteia, I. Murgulescu,²¹ dar și al societății germane de pneumoftiziologie.²² Cinci ani mai târziu, la data de 27 martie 1970, va deceda, deși era încă destul de tânăr pentru a putea împărtăși din cunoștințele sale medicinale românești.²³

Între periodicele de specialitate cu care a colaborat constant se numără și *Buletinul eugenic și biopolitic* de la Cluj, în paginile cărui va publica, pe durata celor două decenii de apariție ale acestuia (1927-1947), 17 studii, destul de variate din punct de vedere tematic. Studiarea publicisticii lui de aici este importantă atât pentru conținutul ei științific, cât și pentru că arată care erau principalele preocupări în domeniu din acea vreme, dar și pentru că poate fi utilă în reconstituirea biografiei lui. Aici, Daniello se semnează pe rând ca preparator, șef de clinică sau de lucrări, asistent, conferențiar, profesor²⁴ și își declină uneori statutul de membru sau de președinte al secțiunii biopolitice și medicale a „Astreii”,²⁵ prin intermediul căreia, asemenea lui Hațieganu și altor

¹⁸ Florea Marin, *Vieți dedicate omului. Personalități medicale clujene*, p. 97.

¹⁹A se vedea: <http://lege5.ro/Gratuit/g43dgmjr/decretul-nr-700-1963-pentru-conferirea-ordinului-muncii-clasa-i-profesorului-universitar-dr-leon-daniello>, accesat 10. 07. 2015. De asemenea, în anul 1953, el primise premiul de stat pentru tratamentul împotriva silicozei (Ionela Alis Seni, Ioan Seni, „140 de ani de la înființarea Academiei Române. Academicienii năsăudeni și spiritul cărturăresc năsăudean”, p. 45).

²⁰ Gheorghe Pleș, „Personalități formate în Colegiul Național „George Coșbuc” din Năsăud, membri ai Academiei Române”, p. 504.

²¹ Ionela Alis Seni, Ioan Seni, „140 de ani de la înființarea Academiei Române. Academicienii năsăudeni și spiritul cărturăresc năsăudean”, p. 45. A se vedea și: *Analele Academiei Republicii Socialiste România*, an 9, volum XV, 1965, p. 293, pentru descrierea evenimentului.

²² Florea Marin, *Vieți dedicate omului. Personalități medicale clujene*, p. 114. „A fost membru corespondent al Academiei Române, membru al Academiei de Medicină, membru al Societății Franceze de Tuberculoză, membru al Societății de Pneumoftiziologie din Germania, membru consilier al Uniunii Internaționale contra Tuberculozei, Membru al Academiei de Științe din NewYork...” (Ioan Seni, Ionela Alis Seni, „140 de ani de la înființarea Academiei Române. Academicienii năsăudeni și spiritul cărturăresc năsăudean”, p. 45).

²³ Florea Marin, *Vieți dedicate omului. Personalități medicale clujene*, p. 97.

²⁴ Cf. Leon Daniello, „Însemnătatea respirației în legătură cu educația fizică”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 4, număr 5-6, 1930, pp. 145-156; Idem, „Starea actuală a problemei tuberculozei”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 13, număr 1-4, 1942, pp. 91-96.

²⁵ Cf. Leon Daniello, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 2, număr 3, martie 1928, p. 83.

membri, va încerca să contribuie la eradicarea unor epidemii des întâlnite cu precădere în mediul rural.

Tuberculoza reprezintă un subiect intens analizat de către medicul clujean, dacă ne raportăm la faptul că din cele 17 studii publicate de el aici, 11 au în titlu acest termen și în cadrul fiecăruia dintre celelalte se fac referiri la ea. Astfel, fie că încearcă să prezinte din punct de vedere al simptomelor această boală, fie că propune măsuri de combatere a ei, sau că realizează studii științifice sau materiale de popularizare, el se referă constant la această boală.

În anul 1927, el publică un studiu amplu, împărțit în două părți cu privire la profilaxia socială, oferind un tablou statistic privitor la situația acestei boli în alte țări europene,²⁶ pe care îl va compara apoi cu situația din România,²⁷ oferind informații interesante cu privire la modalitățile de manifestare și la mijloacele de propagare a virusului, dar și asupra mijloacelor de tratament. Autorul realizează aici o adevărată pledoarie pentru necesitatea dispensarului, pe care îl definește ca fiind *cartierul general* al luptei antituberculoase, și pentru rolul lui în tratarea bolii: „*El merită această denumire pentru că dirijează întreg mecanismul de combatere. Rolul lui poate fi rezumat după cum urmează: Descoperirea izvoarelor de infecțiune, adică a bacilarilor ce trăiesc în promiscuitate cu cei sănătoși și controlarea permanentă a lor*”²⁸

În anul următor, în care *Buletinul* conține cel mai mare număr de studii semnate de Daniello (7 la număr),²⁹ el nu publică nimic dedicat special temei

²⁶ Idem, „Profilaxia socială a tuberculozei”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 1, număr 10-11, octombrie-noiembrie 1927, p. 298.

²⁷ Care, în opinia lui, nu era deloc una foarte bună. Iată ce spune el în acest sens: „*România este una dintre puținele țări Europene în care lupta împotriva tuberculozei, se găsește încă într-o fază cu totul incipientă; practic vorbind ea încă nici n-a început. Efectele activității celor trei societăți de combatere existente dinainte de război (Societatea pentru profilaxia tuberculozei, Societatea de combaterea tuberculozei la copii și Societatea de combatere a tuberculozei dela Galați) au rămas locale și nu s-au putut extinde-desigur din cauza dificultății împrejurărilor-asupra restului țării și n-au influențat într-o măsură apreciabilă mortalitatea generală. Războiul a întrerupt apoi ori ce activitate pe acest teren sporind însă în același timp în mod considerabil numărul tuberculoșilor*” (*Ibidem*, p. 298).

²⁸ Idem, „Profilaxia socială a tuberculozei”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 1, număr 12, decembrie 1927, p. 341.

²⁹ Este vorba despre: Idem, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 2, număr 1-2, ianuarie-februarie 1928, pp. 47-52 (se va cita în continuare: Leon Daniello, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural”- I); Idem, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 2, număr 3, martie 1928, pp. 75-83 (se va cita în continuare: Leon Daniello, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural”-II); Idem, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 2, număr 4, aprilie 1928, p. 102-107 (se va cita în continuare: Leon Daniello, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural”-III); Idem, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 2, număr 5, mai 1928, pp. 142-147 (se va cita în continuare: Leon Daniello, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural”- IV); Idem, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 2, număr 6, iunie 1928, pp. 177-181 (se va cita în continuare: Leon Daniello, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural”- V); Idem, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 2, număr 7-8,

"The Medical Activity of Leon Daniello, reflected in the „Eugenic and Biopolitic Review” (1927-1947)", *Astra Salvensis*, III, 5, 2015, p. 116-123

sale predilecte, însă ea se regăsește totuși între preocupările lui. Cel mai amplu material, intitulat „Combaterea bolilor sociale în mediul rural”, se întinde pe parcursul a șase numere apropiate ale periodicului. În cadrul lui, el face o radiografie a situației sanitare a românului ardelean, altminteri similară celei pe care medicii de plasă din Regat o prezentaseră cu câteva decenii mai înainte,³⁰ prezintă principalele boli care îl afectează pe țăran și insistă asupra necesității educării, din punct de vedere sanitar, a țăranului, proces denumit prin termenul de „*asanare*” și definit ca fiind: „*o latură intelectual-culturală, care să tindă a introduce, printr-o educație sistematizată, în conștiința populației, noțiunile elementare ale biopolitice, respectul față de marile legi ale naturii, aprecierea justă a valorii biologice a capitalului uman ca expresiune a valorii națiunii, în consecință îngrijirea*”.³¹

De asemenea, militează pentru cultură, pe care o vede ca pe un mijloc foarte important de emancipare. Aceasta, la rândul ei, este rodul unei bune educații, fapt pentru care, autorul recomandă crearea unei categorii de oameni care să primească educație în străinătate: „*Pentru asanarea mediului moral trebuiesc create asistente sociale polivalente (surori de ocrotire) cu educațiune superioară, capabile să înțeleagă problema în toată complexitatea ei și să întreprindă cu succes această operă de prefacere a ruralilor și a mediului în care trăiesc. Secția feminină a Astrei va putea colabora desigur la furnizarea de atare elemente valoroase. Ele vor trebui supuse unei educațiuni speciale, trimise pentru un timp în America, cheltuelile împreunate cu aceste călătorii de studii desigur că nu vor rămâne zadarnice*”.³²

În opinia lui, măsurile de igienă socială³³ puteau fi utile în combaterea unor boli precum cele venerice,³⁴ mortalitatea infantilă,³⁵ sau alcoolismul,³⁶ iar

iulie-august 1928, pp. 212-216 (se va cita în continuare: Leon Daniello, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural” - VI); Idem, „Educația fizică considerată ca factor de asanare a mediului rural”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 2, număr 9-10, septembrie-octombrie 1928, pp. 289-296.

³⁰ Pentru o prezentare amplă a situației țăranimii din Regat între cea de-a doua jumătate a secolului XIX și prima parte a secolului XX, a se vedea: Constantin Bărbulescu, *România medicilor. Medici, țărani și igienă rurală în România de la 1860 la 1910*, București, Editura Humanitas, 2015.

³¹ Leon Daniello, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural” - II, pp. 75-76.

³² *Ibidem*, p. 83.

³³ Idem, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural” - III, pp. 102-107.

³⁴ Idem, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural” - IV, pp. 142-147.

³⁵ Idem, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural” - V, pp. 177-181.

³⁶ Idem, „Combaterea bolilor sociale în mediul rural” - IV, pp. 212-216. De altfel, aceasta era o veche problemă, care îi preocupase și pe medicii din Regat înainte de Unire și care nu fusese eradicată încă nici acolo. Pentru o imagine asupra amplitudinii problemei alcoolismului, a se vedea și: A. C. Cuza, *Lupta contra alcoolismului în România*, Iași, Tipografia Națională, 1897; Idem, *Victimele alcoolului. Documente sociale*, Iași, Tipografia Națională, 1899; George Coșbuc, *Dușmanul dintre noi. Conferință ținută la cercurile culturale*, București, Tipografia „România Nouă”, 1925; A. C. Cuza, *Comerț liber sau monopol? Răspuns Domnului M. C. Haretu*, Iași, Tipografia Națională, 1897; Grigore Deleni Ghika, *Influența fabricilor de alcool asupra agriculturii în România*, Botoșani, Tipografia Cl. Marcovici&Comp, 1899; Leon Ghelerter, *Alcool și alcoolism*, Iași, Tipografia H.

educația fizică, impusă de stat ca obiect obligatoriu de studiu în anul 1925, era și ea utilă în combaterea unor afecțiuni.³⁷

În anul următor, continuând ideile expuse în materialele anterioare, Leon Daniello va vorbi despre importanța pe care o are școala în prevenirea îmbolnăvirii populației,³⁸ în singurul material publicat în acel an în paginile periodicului pomenit.³⁹ Un an mai târziu va publica un singur studiu, în cadrul căruia va reveni asupra importanței educației fizice ca obiect de studiu.⁴⁰

După acest an, va exista o lungă pauză de 12 ani, timp în care el nu va mai publica nici un studiu în paginile revistei clujene, fiind, cel mai probabil, ocupat cu realizarea unor activități de cercetare, cu pregătirea materialelor pentru diverse conferințe și cu alte activități similare.⁴¹ Abia în anul 1942, va reveni cu trei studii, privitoare la tuberculoză,⁴² vorbind despre depistarea, supravegherea și tratamentul acesteia. Ulterior, colaborarea lui nu va mai fi una

Goldner, 1899; M. C. Haret, *Degradarea berei și Monopolul alcoolului*, București, Institutul de Arte Grafice „Carol Gobl”, 1896; G. Murgeanu, *Catehism Antialcoolic*, București, Editura Casa Școalelor, 1900; Nicodem Munteanu, Nicodem Băcăoanu, *Crășma trează*, București, Tipografia Gutenberg, 1910; Nicodem Munteanu, Ludovic Cosma, Anghel Constantinescu, *Jos Beția*, București, Atelierele Grafice Socec&Co, 1908. La rândul ei și „Astra” a dus o luptă puternică cu scopul rezolvării acestei probleme, de această dată în spațiul transilvan. Iată câteva aspecte ale acesteia în zona Năsăudului: SJANBN, *Fond ASTRA-Despărțământul Năsăud*, dosar 94/1908, f. 12; ***, Procesul verbalu din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 4 Aprilie 1895 n.”, în *Transilvania*, an XXVI, număr 5, 1885, p. 156; ***, „Consemnarea membrilor Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului, cari au solvit tace în alu II-lea cuartalu alu anului 1895, în *Transilvania*, an XXVI, număr 9, 1895, p. 304; ***, „Prelegerile populare ținute în cursul anului 1912”, în *Transilvania*, an XLIV, număr 4-5, 1913, p. 262.

³⁷ Leon Daniello, „Educația fizică considerată ca factor de asanare a mediului rural”, pp.289-296. De altfel, asupra acestei teme va reveni și în anul următor. Cf. Idem, „Însemnătatea respirației în legătură cu educația fizică”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 4, număr 5-6, 1930, pp. 144-156.

³⁸ „Prin influența profundă și durabilă pe care școala o exercită asupra tineretului, ea ar avea în cea mai largă măsură posibilitatea să întreprindă o eficientă propagandă în favoarea sănătății publice și să introducă „în obiceiurile copiilor practica, măsurilor igienei elementare”. Idem, „Școala în aer liber în serviciul luptei antituberculoase”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 3, număr 3-4, martie-aprilie 1929, p. 93.

³⁹ *Ibidem*, pp. 93-98.

⁴⁰ Idem, „Însemnătatea respirației în legătură cu educația fizică”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 4, număr 5-6, 1930, pp. 144-156.

⁴¹ Se poate de asemenea, ca lipsa unor studii ce poartă semnătura lui în această perioadă, să fi fost cauzată și de orientarea de dreapta a revistei. Deși nu avem informații care să certifice vreo afiliere politică a autorului sau care să desconspire orientarea lui, s-ar putea ca totuși el să fi avut simpatii de stânga, dacă avem în vedere aprecierea de care s-a bucurat în comunism.

⁴² Leon Daniello, „Starea actuală a problemei tuberculozei”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 13, număr 1-4, 1942, pp. 91-96; Idem, „Principiile generale ale combaterii tuberculozei pe plan social, având mai ales în vedere situația din România”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 13, număr 5-8, 1942, pp. 240-244; Idem, „Organizarea și tehnica funcționării dispensarului antituberculos”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 13, număr 9-12, 1942, pp. 374-380.

"The Medical Activity of Leon Daniello, reflected in the „Eugenic and Biopolitic Review” (1927-1947)", *Astra Salvensis*, III, 5, 2015, p. 116-123 constantă, ci doar sporadică. Așa se face că, până în anul 1947, va mai publica doar 3 studii, toate privitoare la subiectul pomenit anterior.⁴³

În ultimii ani ai revistei, se va număra însă printre autorii ce vor fi citați de către alți publiciști,⁴⁴ lucru altminteri firesc, dacă ne raportăm la faptul că, începând cu anul 1942 devenise profesor universitar titular,⁴⁵ iar activitatea lui se bucura de recunoaștere atât pe plan intern, cât și internațional.

Acestea sunt așadar cercetările care circumscriu preocupările materiale ale pneumoftiziologului năsăudean Leon Daniello din paginile *Buletinului eugenic și biopolitic*. După cum am arătat deja, deși restrânse ca tematică, ele sunt totuși importante căci, prin analizele sale și prin soluțiile propuse, autorul reușește să combată o boală care afecta destul de mult Transilvania acelor vremuri, tuberculoza și se dovedește un militant pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale românilor de aici.

---

⁴³ Idem, „Unificarea și raționalizarea măsurilor de combatere a tuberculozei în România”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 14, număr 5-6, 1943, pp. 151-166; „Sugestii în legătură cu organizarea practică a combaterii tuberculozei”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 15, număr 1-2, 1944, pp. 10-19; „Aspectele sociale actuale ale problemei tuberculozei”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 18, număr 9-12, 1947, pp. 169-183.

⁴⁴ Vezi, de exemplu: Octavian Lupu, „Readaptarea la muncă în tuberculoză”, în *Buletin eugenic și biopolitic*, volum 16, număr 1-2, 1945, p. 232.

⁴⁵ Context în care, ține să semneze materialele publicate în acest an ca prof. dr. A se vedea: Leon Daniello, „Starea actuală a problemei tuberculozei”, pp. 91-96; Idem, „Principiile generale ale combaterii tuberculozei pe plan social, având mai ales în vedere situația din România”, pp. 240-244; Idem, „Organizarea și tehnica funcționării dispensarului antituberculos”, pp. 374-380.